

پەروەردەيا ئىسلامى بۆ پۆلا چارى بنەرەت

دانانا

خواجه طه شاهین حسن محمد شریف

فاروق محمد على عباس عبدالجبار محمد شريف

ابو بکر علی کاروانی

لێزڨڕۑڹا زانستى

د بشیر خلیل توفیق

وهرگیٚپان بق کرمانجییا ژوّری اسماعیل طه شاهین

۱٤٣٧ مشهختي

۲۰۱٦ زاييني

۲۷۱٦ کوردی

چاپا دووێ

ئهی قوتابییی خوشتقی: تو قوتابییی خوشتقی: تو قوتابییه کی زیره کو پاک و پاقژی.... لهوا پهرتووکا ته ژی ههر دی پاک و پاقژ مینت ...

ناڤ:....ناڤ

ریز: چاری یا بنهرهتی

قوتابخانه:

ب ناڤێ خودايێ مهزن و دلوٚڤان

يێۺڰۅٚؾڹ

سوپاس بۆ خودایی ههمی جیهانان، و سلاف ل سهروهری پیغهمبهران، موحهممه و هه قال و هوگرین وی ههتا روزا دووماهییی.

وهزارهتا پهروهردهیا ههریّما کوردستانی دهرفهت و دهلیقهیهکا باش بهردهست کر، بو خزمهتا قوتابییان؛ پاشهروّرا مللهت و وهلاتی، دهمی نهم د بهر دانانا کتیّبا (پهروهردهیا نیسلامی)را کرین، بو قوّناغا بنهرهت.

مه وهک لژنه وهسا باش دیت، کو ئه ف پروّگرامه، کوّمه کا ده قین قورئانی و فهرموّده یین پیغهمبه ری (سلاف لی بن) و هنده ک بابه تین باوه ری و په رستنان (عیباده تان) ب خوه فه بگرت. مه ژبه ری خوه فه و ژبو هنگافتنا فی ئارمانجی، نه مازه د رافه کرنا ده قین قورئانیدا، و ل دووف شیانا خوه، ریّکا روّنکرنی، دا به رخوه، و جهین مه زناتی و سه رفرازییا ئیسلامی دانه دیارکرن، و نیشادانین پایه بلندین ئیسلامی ب ژین و ژیارا قوتابی فه گریدان.

ئه قه چهنده کا کیمه ژئهرکی مه، به رانبه ری کورین مه یین قوتابی، زه لامین پاشه روژی، و هندی برایین ماموستا و سهیدانه، ئه و چیتر ئه رکی خوه درانن و بو ئه نجامدانا کاری خوه ژمه پتر پردن و ان باوه رییه کا موکوم ب وان هه می وانه یان هه یه، ئه وین ب ئاوایه کی بابه ته کی و زانستی و دووری زیده ب سه رقه کرن و ژقامده رئیخستنی ژبه ری وانقه دئینه دان و ئه و ب خوه ژی ل به رروزاهییا سه ربورا خوه یا گهله ک سالان، پتر پشتا خوه ب وان دان و ستاندن و چالاکیییین ب سانه هی، گریددن، ئه وین ل بار و گونجایی د گهل راستییا هش و ده روونی قوتابییان و ژیواری تیدا دژین.

ههروهسا پیدشیه ماموستایین مه، د راستا قوتابییاندا خوه ژ کارئینانا ههمی رهنگین توند و تیژی و دژواریییی دوور بیخن، چونکو قوتابی د فی قوناغیده مروقه کی ههست تیژ و نازکه، و ئارمانجا مه یا سهره کی ئهوه، ئه و یه کهیین فی کتیبی ب ئاوایه کی باش وهرگرت، و ههست ب ههبوونا خوه بکهت، و یی ب هوستایی فیری دان و ستاندن و

گهنگهشهیا ئاقاکهر ببت و ببته ئهندامهکی کارلیّکهر و مفاگههین بو مللهت و وهلاتی خوه و ههمی مروّقاتییی ب ئاوایهکی گشتی، و موسلمانان ب ئاوایهکی تایبهت.. جهی دلخوهشییا مهیه، کهسیّن بسپور و پهیوهندیدار هشیارانه، قی کاری مه هلسهنگینن و تیبینییین خوه ییّن بهادار و هزریّن ئاقاکهر د قی واریدا بگههیننه مه، دا د چاپیّن پاشتردا مفا ژی بیّته وهرگرتن و ریّکا مه ل سهر نهراستییان بیّته گوهاستن. د گهل داخوازا سهرکه قتنی بو ههمییان.

لژنهیا دانانی

وەرزىٰ ئېكى

وانهيا ئيكي

رُّ سالوْخەتين مروْقى موسلمان

مرۆڤێ موسلمان: باوهری ب ههبوونا خودێ ههیه، و ل وێ باوهرێیه کو خودێ ههمی چێکری – خوه ئهوێن ب چاڤ ژی نهئێنه دیتن – دایینه.

مروّقی موسلمان: باوه ری ب روّرا دووماهییی (ناخره تی) و رابوونی و ههق و حسابی و بههشت و دوّره هی ههیه .

مروّقی موسلمان: گوهدارییا دهیبابیّن خوه دکهت و قهدری سهیداییّن خوه دگرت و هاریکارییا ههر کهسهکی دکهت.

مرۆڤنى موسلمان: زمانى خوە ژوى ئاخڤتنى دپارىزت، ئەوا خەلكى نەڤىت.

مرۆڤنى موسلمان: دەستى خوە ژ ئىشاندن و ئىزادانى دكىشت.

مروِّقْي موسلمان: راستييي دبيّرت و درهوي ناكهت.

پینه مبه ری مه (سلاف لی بن) دبیرت: ((اتق الله حیثما کنت واتبع السیئة الحسنة تمحها وخالق الناس بخلق حسن)). ئانکو ل ههر جهه کی تو لی بی، پاریزگارییا خودی بکه، و شوونا خرابییی قه نجییی بکه، خرابی پی ل سهر ته، دی رابت، و ب ره و شته کی باش و جوامیری سهره ده رییی د گهل خه لکی بکه)).

	W
A. A.	

`کی:	جالا	و	ڤ	بزا
	*			

:	4	4	4	۳	ق	ن	ب		ز	ار	ن	, l	-	_	•	ر	ι	÷	-	(ێ	,	î	ا،	*	1	•	Ĺ	ز	9	و	خ	ب	
منه		ن	ێؚڔ			*	٠) 4	٩	,	,	و		C	_		_	,	,,	;	(ی	<u> </u>	2	1.	٩	ذ			نا	. 1	ڀ	ڤ	
																						•												
	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	٠	•	

فالاییین خواری ب پهیڤین گونجایی ته ژی بکه:

۱. مرۆۋى موسلمان باوەرى ب ھەبوونا خودى

۲. مروّقی موسلمان دبیّرت و ناکهت.

۳. مرۆۋى موسلمان دەستى خوەدكىشت.

٤. مرۆڤنى موسلماندەيبابين خوه دكەت و قەدرى خوه دگرت و

هاریکارییادکهت.

■ ئیک ژ فان ههردو پهیفان (باشه، خرابه) گونجایی بکه د فالایییا دهستهواژهیین خواریدا:

۱. راستگۆیی کارهکی و درهو کارهکی

۲. ئیشان و ئیزادانا خەلكى كارەكى و پارستنا نهینییین هەڤالان كارەكى

٣. گوهدارییا دهیبابان کارهکی و نهگوهدارییا وان کارهکی

٤. قوتانا گیانهوه ری کاره کی و دلؤ ڤانی پی برن کاره کی

ه. دزی و خاپاندن کارهکی و دلسوٚژی کارهکی

دوعا

خود نوق د دنیایی و ئاخره تیدا باشییی د گهل مه بکه، و مه ژنهخوه شییا ئاگری دوژه هی بیاریزه .

ئاڤ ماكا ژين و ژيارێيه، ئابۆركرن د مەزاختنا وێدا ئەركەكى مرۆڤانييه

وانهيا دويي

رُ باشناڤێن خودێ

(ههر نافه کی نیشان و رامانه که ههیه، و نافین خودایی مهزن نیشانین باش ددهن.

الرحمن: رُ دلوٚڤانييي هاتييه، كو ئهو ييدانه يا مروِّڤ د دنياييدا هيْرايي وي.

الرحيم: ديسا ژ دلوقانييي هاتييه، و هندي دگههينت كو خودي مه د بهر كارهكي وهسارا ناكەت ژ شيانا مە مەزنترېت، ئانكو وى كارى دسيپرتە مە ئەوى ل دووڤ شيانا مە. و ديمهن و نيشانين دلوٚڤانييا خودي تُهوا ب مه بهنييان دبهت، دابينكرنا خوارنيّيه، و بارينا بارانانه، و گوهۆرينا سەقايييه، و ديسا ئەوە كو خودى ھەر تشتەكى ھەبت بۆ خزمەتا مرۆڤى چێكرىيە.

خودايي مهزن دبيّرت: (وإلهكم إله واحد لا إله الا هو الرحمن الرحيم)

الملك: خوداني ملكي، ئانكو ههر تشتهكي ههبت ملك و مالي وييه.

القدوس: ئانكو ئەوى ياك و ياقر ر ھەر تشتەكى نەھىدايى وى.

السلام: ئانكو شووشتى و ساخلهم ژههر تيتال و كيماسييهكين.

خودایی مهزن دبیژت:

هوَ الله الذي لا إله إلا هو المَلكُ القدوسُ السلام..

بزاف و چالاكى:

بخوونه و پاشى بنقيسه:

هو الله الرحمن الرحيم، الملك، القدوس، السلام

وان باشناڤێن خودێ بێژه، ئهوێن تو دزانی.

■ هندهک ژ دیمهن و نیشانین وی دلوقانییی بیژه، ئهوا خودی ب بهنییین خوه دبهت.

(۱) البقرة / ۱۹۳ (٢) الحشر /٢٢

چێترين ههڤال

دلدار کورهکی دلساخه، گهلهک حهز ژخهلکی دورماندوری خوه دکهت و خیر و خوهشی بو وان دفیت. گافا زانی ههفاله کی وی نهساخ و نهخوه شه، سهرا ددهت و نهگهر زانی ههوجه یی هاریکارییییه، هاریکارییا وی دکهت.

بریار دا سهرا هه قاله کی خوه بدهت، ده می نیزیکی مالا هه قالی خوه بووی، گهنجه کی ب ریقه دیت، گزتی: کیقه دی چی؟

دلدار: من دڤێت سهرا ههڤالهكي خوه بدهم.

گەنج: تە خزمەتەك يى ھەيە، تە دفيت بى تە بكەت؟

دلدار: نهخير من چو خزمهت پي نينن.

گەنج: تە دەينەك لێيە؟

دلدار: نهخير من چو دهين لي نينن.

گەنج: ئەرى پا ژبەرچ تە دقىت تو سەرا بدەى؟

دلدار: هه قالی منه و مه گهله ک ئیکدو دقیت، و دینی مه به ری مه دده ته سه ره دانا هه قالی و داخوازی ژ مه دکه ت نهم تشته کی ژی بزانین. پیغه مبه ری مه (سلاف لی بن) دبیژت:

((خير الأصحاب عند الله خيرهم لصاحبه)).

((باشترین هه قال ل ده ق خودی، ئه وه یی ژ هه مییان چیتر بی هه قالی خوه)). ئینا گه نجی گزتی: تو خوه ش کوری و خودی خیرا قی کاری ته هندا ناکه ت.

بزاف و چالاكى:

قالايييين خوارى ب تشتى گونجايى تەژى بكە:

دلدار کورهکی حهز ژ خهلکی دکهت، و خیر و خوهشی بن وان

- دان و ستاندن:
- ١. ههڤبهندييا ههڤالان د گهل ئيٚک دڤێت چاوا بت؟
 - ٢. هەڤالى خراب كىژكە؟
 - ٣. هندهک سالۆخەتنن باشنن هەڤالى خوه بنژه.
- نیشانا راست (√) بهرانبهری دهسته واژه یا دورست، و یا خهلهت (X) بهرانبهری دهسته واژه یا نهدورست دانه:
 - ١. هەڤالىن وەفادار ئەوە يىن ھارىكارىيا خەلكى دكەت.
 - ٢. دڤێت ئهم ههڤالينييا خوه ل سهر بنياتا بهرژهوهندييا خوه دانين.
 - ٣. پيدڤييه ئهم خوه ژههڤالين خراب دوور بيخين.
 - ٤. دڤێت ئەم ل ھەڤالى خوە ببۆرىن دەمى خەلەت دبت.
 - ه. هه قال د تهنگاڤيياندا دئێته نياسين.

بزاف و چالاكى:

بخوونه، پاشی ب دهستخهته کی جوان چار جاران بنقیسه:

خوديوق ژ دهيبابين من رازى ببه، و خير و خوهشى و ساخلهمييي بده وان.

.....

.....

دوعا

خوديوق وهلاتي مه ئاڤا و تهنا بكه، و ژبهلا و نهخوهشييي بپاريزه.

وانهیا چاری

اَباوهرئينان ب خودي

زارِوْک: داکی ئهم دشیّین خودی ببینین؟

دایک: نه کوری من، ئهم نهشنین، ئهو مه دبینت و ئهم وی نابینین، بهلی ئهم چیکرییین وی دبینین، ئهوین هیز و شیانا وی نیشا مه ددهن و دبنه نیشان بو زیدهمهزناتییا وی.

زارِوْک: داکی تشتهک ههیه وهکی وی؟

دایک: نهخیر کوری من، تشته کوه کی وی نینه، ئهوه یی ههمی تشت چیکرین. ئهز و تو و ههمی خهلک و ههمی گیانهوهر و شینکاتی چیکرینه

(ليس كمثله شيء وهو السميع البصير).*

چو تشت وه کی خودی د کاروبار و سالۆخەتاندا نینه و ئهو گوهدیر و زانایه).

^{*} الشوري ۱۱

بزاف و چالاكى:

قان قالايييان تەزى بكە:

۱. خودى ھەمى تشت

۲. مرۆۋى موسلمان خودىدپەرىست.

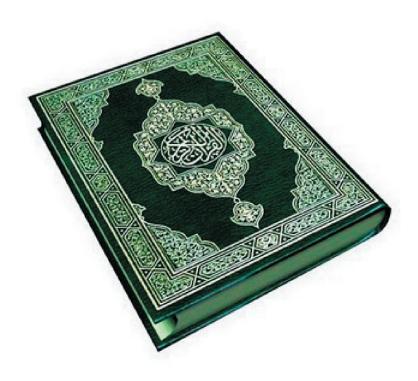
۳. خودایی مهزن ل ههمی جهان

■ سێ جاران بنڤيسه:

خودایی مهزن ل ههمی جهان ههیه .

.....

دوعا خوديوق بينا من فره ه بكه و كاروباري من بق من ب سانه هي بيخه

وانهيا پينجي

باوەرئينان ب پيغهمبهر و هنارتييين خودى

سهیدا: خوه شقییین من، ئیک ژوان ئهرکین خودایی مهزن ئاقیتییه سهر ملین موسلمانان ئهوه، حهز ژههمی پیغهمبهران بکهن و باوه رییی بوان بینن.

و ژ پێغهمبهر و هنارتييێن خودێ، مووساپێغهمبهر و عيساپێغهمبهر و پێغهمبهرێ مه موحهمهده (سلاڤ لێ بن) کو دووماهی پێغهمبهره، ههروهکی ههوه د قوناغێن خواندنێ پێن بوٚریدا خواندی.

و ئەم ھەمى دزانىن كو قورئان بۆ پێغەمبەرێ مە موحەممەد (سلاڤ لێ بن) ھاتىيە خوارێ . ئەرێ باشە ھەردو كتێبێن بۆ مووساپێغەمبەر و عىساپێغەمبەر ھاتىن، كىژک بوون؟

ئەحمەد: سەيدا، كتيبا بۆ مووساپيغەمبەر (سلاڤ لێ بن) ھاتييە خوارێ، تەوراتە . سارە: و ئنجيل ئەو كتيبه يا بۆ عيساپيغەمبەر (سلاڤ لێ بن) ھاتييە خوارێ.

سیزار: ئەرى ژبلى پیغهمبهرین نافین وان هاتینه گۆتن، هندهک پیغهمبهرین دى ژى ههنه؟ سهیدا: بهلی خوهشقییین من، ژبلى پیغهمبهرین مه گۆتین، گهلهکین دى ژى ههنه، تنی نافی بیست و پینج ژ قان پیغهمبهران د قورئانا پیرۆزدا هاتییه.

بزاف و چالاكى:

ئەۋان ۋالايييين خوارى تەژى بكە:

- ١. ئيْک ژوان ئەركين خودايئ مەزن ئاڤيتىيە سەر ملين ئەوە، حەز ژ
 پيغەمبەران بكەن.
 - ٢.دووماهي پێغهمبهره.
- ٣. خودايي مەزن بۆ پێغەمبەرى مە موحەممەد (سلاڤ لى بن) ھنارتە خوارى،
 - و بق مووسا پیغهمبهر (سلاف لی بن) هنارته خواری، و بق عیساپیغهمبهر (سلاف لی بن) هنارته خواری.

دان و ستاندن:

- ١. ناڤێ چەند پێغەمبەران د قورئانا پيرۆزدا ھاتىيە ئىنان؟
 - ۲. ناڤێ هندهک پێغهمبهران بێژه.

دوعا:

خوديوق، تو مه د گهل پيغهمبهر و شههيد و راستگويان ببييه بهههشتي.

وانهيا شهشي

فهرمان ب باشییی و دانه پاشا خرابییی

ئیک ژوان ستوونین جقاکا کیرهاتی و باش خوه ل سهر دگرت، فهرمان ب باشییی و دانه پاشا خرابییییه . ئه فه می دین و ئایینین ئهسمانی بانگ و گازییی بق هلددیرن و بهری مه ددهنی، و ئیسلامی گرنگییه کا زیده دایییه فی چهندی. خودایی مهزن د قورئانا پیروزدا دبیژت:

((ولتكن منكم امة يدعون الى الخير ويأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر وأولبك هم المفلحون))(١)

هوون ههمی ببنه مللهتهک، داخوازا قهنجییی بکهن و فهرمانا چاکییی بکهن و خهلکی ژ خرابییی بدهنه پاش، و ههر ئه قهنه سهرفراز)). خودی، پیکیری ب قی ستوونی، کرییه ئهرک و فهرمانه کا پید قی ل سهر مه ههمییان.

ههر جقاکهکا کوریّن ویّ، پیّگیرییی ب وی فهرمانی نهکهن یا خودی گوتی و دایی، دی که قته د رهوشهکا خرابدا و خرابی دی وهکی ئیشی قه په رتی و شیّلوبیّلی دی د ناقدا به لاف بت. و ئه و جقاکا فه رمانی ب باشییی بکه ت و خرابییی بده ته پاش، دی بته جقاکه کا باش و کیرهاتی و دی ته ری خیر و به ره که ت و ته نایی بت.

■ دان و ستاندن:

١. ڤان ڤالايييين خواري تهڙي بكه:

ئیک ژوان ستوونین جقاکا کیرهاتی و باش و گرنگییه کا زیده دایییه قی چهندی و ئه قه یه می بانگ و گازییی بق هلددیرن و به ری مه ددهنی.

- ۲. پینج ژکار و کریارین باش بیژه.
- ۳. پێنج ژ کار و کریارێن خراب بێژه .

دوعا:

خوديوق مه بكه ژوان كهسان ئهوين باشييي دكهن و بهري خهلكي ددهني.

وانهيا حهفتي

قەكرنا مەكەھى

ماموستایا پهروهردهیا ئیسلامی، بن قوتابییین خوه، ل سهر قهکرنا مهکههی ئاخقت و گوت: مهکهها پایهبلند، ئهو باژیری پیغهمبهر (سلاف لی بن) لی هاتییه سهر دنیایی، د بن دهستهلاتا گاورین (قورهیش) قهبوو، و پشتی سهرهلدان و هاتنا سپیدهیا ئیسلامی، گاورین قورهیش، کهسین باوهری ب ئیسلامی ئینایین زیده ئیشاندن. ژبهر هندی موسلمان نهچاربوون ژوهلاتی خوه (مهکههای دهرکه قن و مشهخت ببنه (یثرب)ی کو پاشتر نافی (مهدینهیا رون المدینة المنوره) لی هاته کرن، و پشتی چهند ساله کین مشهختبوونی، جاره کا دی، سالا (۱۰)ی مشهختی، سهرکه قتی و سهرفراز چونه تیدا و ئهردی وی ژگهند و قریژا گاوران پاقژکرن، خودی سوره تا (النصر) بو پیغهمبهری مه (سلاف لی بن) هنارت و تیدا داخواز ژی کر کو سوپاسییا قی کهرهم و پیدانا خودی بکهت، ئهوا ب قهکرنا مهکه هی و سهرکه قتنی د گهل وی و د گهل موسلمانان هاتییه کرن.

نیگاری پسیارکر: ئەری خەلکی مەكەھی باوەری ب قی دینی نوو (ئیسلامی) ئینا؟! . سەیدا: بەلی، خەلکی كۆمكۆمە و چاركناری مەكەھی باوەری ب قی دینی ئینان و سەری گوهداریییی بۆ چەماندن و سۆرەتا (النصر) ب ناقی قی سەركەقتنی و قی روودانا دیرۆكی هاته خواری.

دان و ستاندن:

- . ناڤێ وێ سۆرەتێ چيه ئەوا بەحسێ ڤەكرنا مەكەھێ كرى؟ بۆچ ئەڤ ناڤە لێ ھاتە كرن؟
 - ۲. پشتى قەكرنا مەكەھى خودايى مەزن چ فەرمان رابەرى پىغەمبەرى خوە كر؟
 - ۳. كەنگى خودى د كاروبارين مەدا، ھارىكارىيا مە دكەت؟

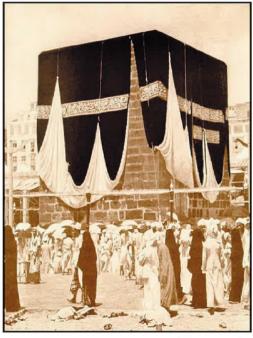
■ ئەڤێن خوارێ تەژى بكە:

كۆمكۆمە گەلەكموسلمان بوون.

موحهممهد پیفهمبهر (سلاف لی بن) گوت: سوپاس بو خودی ل سهر فی

ب هلكه قتا قه كرنا مه كه هي سۆره تا هاته خواري.

مه که هـ ئه و باژیره یی تیدا هاتییه سه ر دنیایی .

ىيە:	ڤى	ىن	1	,	حا	سئ
	**	*	0		•	S

سوپاس بۆ خودى ل سەر قى سەركەقتىنى.

.....

■ بزاڤ و چالاكى:

سۆرەتا (النصر) ژبەربكە.

دوعا

خوديوق تو مه ب سهر ههمى دژمنين مه بيخى

وانهيا ههشتي

سۆرەتا قورەيش

سوار گوهدارییا بابی خوه دکر دهمی قورئان دخواند، (رحلة الشتاء والصیف - گهشتا زفستانی و هافینی) ب بهر گوهی کهفت، ئینا پسیارا رامانا وی ژ بابی خوه کر.

بابی وی گۆت: ئیلا قورهیش، کو ئیلا پیغهمبهرییه (سلاف لی بن) زفستانان ب گهشت دچونه یهمهنی و هافینان دچونه شامی، پاشی ئیمن دزفرنه وهلاتی خوه بی کهس بهرهنگاری وان ببت و ریکی ل وان بگرت.خودی ئیمنی ب سهر واندا داریت و ترس د وهلاتی واندا و ل جهی کرین و فروتنا وان ل سهر وان راکر. کوری من،ئهری تو دزانی خودی بهری وان دا چ؟ سوار: نهخیر بابق.

باب: به ری وان دا سوپاسکرنا قی که ره م و پیدانی و په رستنا خودی ب تنی. خودی ئیکه بی هه قال و هوگره و ئه وه خودا و په روه ردگاری که عبه یا پیروز، و ئه وه د وان گه شتین وان یین بازرگانیدا ریکی نیشا وان دده ت، هه روه کی خودی ب خوه د سوّره تا (قوره یش) دا دبیّرژت:

دان و ستاندن:

۱-ب چ خودی کهرهم د گهل قورهیش کر؟

٢ - بۆچ مرۆڤ سوپاسىيا خودايى خوه دكەت؟

٣-ئەرى دورستە مرۆف غەيرى خودى بپەرىست؟

قالایییین خواری ته ژی بکه:

ئيلا ب گەشت دچۆنە يەمەنى و دچۆنە شامى.

دو جاران بنقیسه:

خوديوق تو وهلاتي مه ئيمن و تهنا بكي

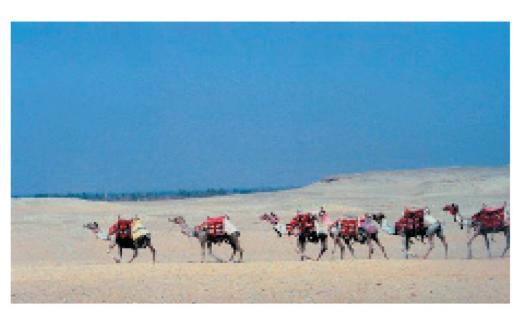
.....

بزاف و چالاکی:

سۆرەتا (قورەيش) ژبەربكە.

دوعا:

خودیّوق، هاریکاری مهبه ل سهر بیرئینان و سوپاسکرن و باش پهرستنا خوه

وانهيا نههي

سۆرەتا ماعوون

داپیرهک د گهل نه قییین خوه روونشته خواری، و شیرهت کرن و هاندان، کو خوارنی بده نه ژار و دهستته نگان و سهره دهرییه کا باش د گهل سیّوییان بکهن و خوه د بهر کرنا ههمی کار و کریارین باشرا بکهن و نقیّرین خوه ری ل وه خت بکهن، چونکو دینی مه قی چهندی ژ مه دخوازت.

ئینا ئیک ژ نه شییین وی پسیار ژی کر، سیوی کییه ؟

داپیر: سیّوی ئهوه یی ئیّک ژ دهیبابان یان ههردو مرین.

پینه مبه ری مه (سلاقین خودی لی بن) سیوی بوو، و ژبه رهندی دقیت سه ره ده رییه کا باش د گهل سیوی و هه ژاران بیته کرن، هه روه کی خودایی مه زن د (سوّره تا ماعوون) دا گوتی:

دان و ستاندن:

- ١. ناڤێ سۆرەتێ چىيە؟
- ۲. سێوی کییه؟ و چاوا دڤێت سهرهدهری د گهل بێته کرن؟
 - ۳. ئەركى موسلمانى چىيە بەرانبەرى ژار و دەستتەنگان؟
- ٤. جزايي كهسي ريّكا كرنا كار و كرياريّن باش ل خهلكي دگرت چييه؟

بزاف و چالاكى:

سۆرەتا ماعوون ژ بەر بكه.

دوعا و بێژه خودێوۆ زانینا من زێده بکه

ئاڤ ماکا ژین و ژیارێیه، ئابۆرکرن د مهزاختنا وێدا ئهرکهکی مرۆڨانییه

وەرزى دويى

وانهيا دههي

رهجم و دلوقانی د ئیسلامیدا سهرهاتییا زهلامهکی و سهیهکی

دبیّژن بهری زهلامه کی باش هه بوو، گه له ک حه ز ژگه ریان و سه فه ران دکر. روّژه کی قه ستا ده قه ره کا دوور و بی ناف کر، ده می گه هشتییه نیقا ریّکی، گه له ک تینی بوو، نینا بو خوه ل نیّره و ل ویّرا هه، ل نافی گه ریا، وه خته کی ب سه رکانییه کی هلبوو، لی ناقا تیّدا گه له ک کووربوو ... ب چ حالی هه بت، داکه قته بنی کانییی و ده ست ب قه خوارنا نافی کر هه تا باش تینا وی شکه ستی، ده می ب سه رکانییی که قتی، سه یه ک ل سه رده ری بیری دیت، زیده زیّده تینی، و ژ تیناندا زمانی خوه دریّژ دکره ناخا ب ره وا و شهگرتییا ل ده رو دوریّن بیری، دا تینا خوه پی بشکینت یان سقک بکه ت. زه لامی به ری خوه دا سه یی و نه و د وی ره و شیئدا، نینا هزرا خوه د خوه دا کر به ری نافی ژ بیری قه خوت.

جاره کا دی زه لام داکه قته بنی بیری، و ته ژی پیلاقا خوه ئاف کر، پاشی ده رکه قته سه ر ده ری بیری و ئه و ئاف دانا به ر سه یی، و سه یی تیر ئاف قه خوار، ئینا خودی ل گونه هین قی زه لامی بوری و دلوقانییا خوه ب سه ردا داریت و کره د به هه شتیدا.

چامێن ژ ڤێ سهرهاتييێ دئێنه وهرگرتن:

- ۱. مرؤڤني موسلمان دڤێت د گهل مرؤڤ و گيانهوهران يني دلوٚڤان بت.
- ۲. دڤێت مرۆڤێ موسلمان سوپاسييا خودايێ خوه بکهت ل سهر پێدان و کهرهمێن وي يێن
 بێ هه ژمار.
- ٣. كارئ باش ئهگەر پچەك و سادە ژى بت، خەلات و بەرانبەرئ وى ل دەڤ خودى مەزنە و دى بته سەبەبى ب دەستقەھاتن و چۆنا بەھەشتى. پىغەمبەرى مە (سلاڤ لى بن) دبىرت: (من ئَهْسَ عن مؤمن كربة من كرب الدنیا ئهس الله عنه كربة من كرب پوم المهیامة). ئانكو: ((كەسى نەخوەشىيەكا دنيايى ژ باوەردارەكى قەكت يان ژى بدتە پاش، خودى دى نەخوەشىيەكا رۆژا قيامەتى ژى دەتە پاش)).

دان و ستاندن:

۱. ئەركى مە چىيە بەرانبەرى كەسى كەقتىيە
 نەخوەشى و تەنگاقىيەكى چ مرۆڤ بت چ ژى گيانەوەر؟
 ٢. ئەرى كەسى ئاڤ دايييە سەيى تىنى، خەلات و
 پاداشتى خوە ژ خودى وەرگرت؟
 ٣. بەچسى ھندەك نەمەنەنەن سادە م ساكار بكە، م تىدا

۳. به حسى هنده ک نموونه يين ساده و ساکار بکه، و تيدا دلو ڤانييي د گهل مروّف و گيانه وه ران ديار بکه.

■ ئەڤان يەيڤێن دئێن و ب ئاوايەكى گونجايى بكە د ڤالايييێن خوارێدا:

(کاریّن باش، دلوٚقانی، زیده ب رهحمه، کاریّن خراب، دلپیّقه یی و دلوٚقانی)

- ۱. مرۆۋىن موسلماند گەل خەلكى.
- ٢٠ خودێ حهز ژ وان کهسان دکهت ئهوێندکهن، و حهز ژ وان ناکهت ئهوێن دکهن.
 - ۳. دینی ئیسلامی دخوازت ب پهفتار د گهل گیانهوهران بیته کرن.
 - ٤. يێغهمبهرێ مه (سلاڤ لێ بن) نموونه بوو بۆيێ٠.

جارهكي بنقيسه:

دلۆۋان بن د گەل ئەوين ل سەر رووينى ئەردى، خودى، دى د گەل ھەوھ دلۆۋان بت.

دوعا

خوديوق، بينا من فرهه بكه، و كاروباري من، ب سانههى بيخه .

وانهيا يازدهيي

چەندەك ژ ژينا پيغەمبەرى مە موحەممەد (سلاڤين خودى ئى بن)

پینه مبه ری مه موحه مه د (سلاف لی بن) ل مه که ها پایه بلند، سالا فیلی، هاته سه ر دنیایی. خوه شقییی مه موحه ممه د (سلاف لی بن) ب ئیتیمی پابوو، به ری ببت، بابی وی (عه بدوللا کوپی عه بدولموتته لب) مر، و پشتی بوونا وی ده یکا وی (ئامینا کچا وه هه ب) ژی مر. پشتی مرنا ده یبابین وی، باپیری وی (عه بدولموتته لب) سه ره گوهی ژی کر و پشتی مرنا باپیری وی، کو ژییی پینه مبه ری هنگی هه شت سال بوون، مامی وی (ئه بوو تالب) خودانی ژی کر هه تا مه ن بوویی. پینه مبه ری (سلاف لی بن) شقانی دکر و هاریکارییا مالا خوه ژی دکر.

پینه مبه ری (سلاف لی بن) د گهل مامی خوه بازرگانی دکر و ناف و دهنگی خوه ب راستگویی و دهستپاکییی دهرئیخست، ژبه رهندی دگوتنی (راستگویی دهستپاک)، و دهمی ژبیی وی گههشتییه چل سالییی، وه حی بو هات و پهیاما ئیسلامی ب کورتی بو هاته داریّتن. ژ قورئانی، تشتی بو جارا ئیکی ب وه حی بو هاتییه خواری

(اقرا باسم ربات الذی خلق....) پیغهمبهری (سلاف لیّ بن) دهست ب داخوازا خهلکی کر، کو بینه سهر دینی نوو، و کهسی ئیکی ژ زهلامان کو باوهری پی ئینایی، (ابو بکر الصدیق)بوو (خودی ژی پازی بت)، و ژ ژنان، کابانییا وی (خدیجة الکبری)بوو (خودی ژی پازی بت)، و ژ گهنجان ژی (عهلییی کوپی ئهبوو تالب)بوو (خودی ژی پازی بت).

دان و ستاندن:

١ .پێغهمبهرێ مه (سلاڤ لێ بن) ل کی دهرێ هاته سهر دنيايێ؟

٢ خاڤ و دهنگێ پێغهمبهرێ مه (سلاڤ لێ بن) بهري وهحي بۆ بێت، ب چ چۆبوو؟

٣ ئەو چ كاربوون پێغەمبەرى (سلاڤ لێ بن) كرين؟

٤ بۆ جارا ئىكى، چ ژ قورئانى بۆ يىغەمبەرى (سلاف لى بن) ھاتە خوارى:

٥ ـ ژ زه لام و ژن و گهنجان، ئهو كى بوون بهرى ههمييان باوهرى ب پێغهمبهرى (سلاڤ لێ بن) ئينايين؟

قان قالاییان تهژی بکه:

- ۱. بەرى پێغەمبەرى مە (سلاڤ لى بن) ببت، بابى وىمر.
 - ۲. و پشتی بوونا پیغهمبهری (سلاف لی بن) دهیکا ویمر.
- ۳. باپیری پیغهمبهری (سلاف لی بن) پشتی مرنا دهیبابین وی، سهرهگوهی و خودانی ژی کر.
 - ٤. ژييئ پێغهمبهرى سال بوون، دهمئ قورئان ب وهحى بۆ هاتييه خوارى.
 - ٥. كەسىن ئىككى ژ زەلامان كو باوەرى پى ئىنايى..... بوو، و ژ ژنان، كابانىيا
 - وى..... بوو، و ژ گەنجان ژى بوو.

سى جاران بنقيسه:

للعالمين	رحمة	18	ارسلناک	وما

.....

وانهيا دوازدهيي

ژ رەوشتىن يىغەمبەرى مە (سلاڤ ئى بن)

گرنگترین تشت د ژیانا پیغهمبهریدا (سلاف لی بن) سنج و پهوشتین وی یین زیده پاک و بلند و بی هه شپاکن. خودایی مهزن د قورئانا پیروزدا ب فی ئاوایی سالوخه تی سنج و پهوشتین پیغهمبهری خوه (سلاف لی بن) دده ت و دبیژت: ((وانك لعلی خلق عظیم) ** ژ سورتا (القلم).

ر سلوری (اعلم) .

- ئانکو بی گومان تو خودانی پهوشته کی زیده پاک و بلندی. و ژیانا پیغه مبه ری (سلاف لی بن) مشت بوو ژ وان هه لویستان ئه وین شاده یی بی قی پهوشتی زیده پاک و بلند ددان.
پیغه مبه ری مه (سلاف لی بن) د هه می کار و کریارین خوه دا زیده خوه دشکاند بی خودایی مه زن و قه د خوه مه زن نه دکر و مریقه کی زیده کرمانج بوو د په فتارین خوه دا، ل سهر حیسیلا په ق و هشک پوودنشت و دنفست، و ئه و جلک دکرنه به رخوه یین ل به رهه می خه لکی، و هه چی خوارنا د مالدا ب ده ست که قتبا دخوار، و د مالدا و بی پیقه برنا کاروبارین ناف مالی و خزمه تکرنی، هاریکارییا مالا خوه دکر، و گافا د به رکیمه کا زاری کان پا بیریبا، سلافی وان دکر. مریقه کی گه له که دلی قان و دلنازک بوو، زاری ک ددانه به رسینگی خوه و هم بیز دکرن، و د قی چهندیدا چیترین و باشترین پیشه نگ و به راهیکیش بوو، بی هه قال و هنگرین خوه و هه می موسلمانان.

دان و ستاندن:

۱. وي ئايەتا قورئانى بىرۋە ئەوا سالۆخەتى پەوشتى پىغەمبەرى (سىلاڤ لىن بن) دكەت.

۲. هنده ک ژوان رهوشتین ب ناف و دهنگین پیغهمبه ری (سلاف لی بن) بیژه .

قان قالایییین خواری ب پهیقین گونجایی ته ژی بکه:

دوعا

خوديوق، ههروه كى ته ئهز باش و ريك و پيك چيكريم، رهوشتين من ژى وهسا باش بكه.

سى جاران بنقيسه: ((وانك لعلى خلق عظيم)).

. — – – – -

. _ _ _ _ _

وانهيا سيزدهيي

ئەنجام و دووماھىيا كەسى درەوين

زهید درهوکهرهکی ب ناف و دهنگ بوو، گهلهک درهو ل برایین خوه و هه قالان دکرن. پۆژهکی ژ پۆژین ها قینی، زهید د گهل کومهکا هه قالان چو دا خوه بیخته نافا پوباری و مهله قانییان بکهت. پشتی خوه نیخستییه نافی ب بینه کی، کره هه وار و گوت: هه واره هه واره، وه رن من پزگار بکه ن، نه ز دی خه ندقم.

هه قالین وی هه وارکی و ب له زبه رپی چون ... ده می گه هشتینه ده ق، به ردا که نییی و یاری ب وان کرن.

پوژا پاشتر ههمان کریارا پوژا پیشتر د گهل هه قالین خوه کر، و هوّسا ههتا ناف و ده نگی خوه بدره وان د ناف هه قالاندا ده رئیخستی و ب دره و که ر قاتییه نیاسین. پوژه کی قیا کریارا خوه یا پیشتر دوباره بکه ت.. ژ نشکه کیّقه هه ست پی کر ژ دل دی خه ندقت و ته ژی ده ف و دفنی باف بوو، کره گازی و هه وار و گوت: هه واره هه واره، وه رن من پزگار بکه ن، به ز دی خه ندقم ... هه قالان فی جاری چو پووته پی نه کر و هزر کرن، وه کی جاران دفیّت یارییان ب وان بکه ت زه لامه ک نیزیکی هه قالین وی پاوه ستایی بوو، دیت زهید ژ پاست دی خه ندقت، ب له ز به ر پی چو و نه ه ش ژ پوباری ئینا ده ر و پزگار کر، هیژ د وی په و شیدا هه قال لی خربوون و زانین فی جاری ژ دل دا خه ندقت. ده می زه ید هشیار بوویی و ب سه رخوه قه هاتی، به ری خوه دا ده ر و در بری خوه ، دیت هه قال هه می ل هنداف سه ری پاوه ستایینه، ئینا داخوازا لیبورینی ژ وان کر و گوت: فی جاری من ده رسه ک بی خوه گرت، ئه ز چوجا ژ بیر ناکه م.. و سوز بت ژ ئیره و یی قه نه ز بی که که م.

بزاف و چالاكى:

قالایییین خواری، ههر ئیکی، ب ئیک ژ قان پهیقان (درهو، راستی، درهوین، حهرامه، رزگاربوون) ته ژی بکه، ب وی مهرجی کو د گهل پهیقا بهری خوه یان یا پشتی خوه بگونجت:

۱. به ری مروقی دده ته به هه شتی و به ری مروقی دده ته ناگری دوژه هی، و که سی راستییی نابیژت.

۲.د گۆتنا راستىيىدايە.

۳. د ئیسلامیدا درهو

دان و ستاندن:

۱. بۆچ هەڤالێن زەيد جارا دووماهييێ دەمێ كرييه هەوار و گازيكرى وەرن من پزگار بكەن،
 ژێ باوەر نەكرن؟

۲. کێ زەيد ژ خەندقىنێ ڕزگار کر؟

٣. زەيد دووماھىيى چ سۆز دا ھەڤالىن خوە؟

دوعا

لا إله الا أنت سبحانك إني كنت من الظالمين. خوديوق، ژبلى ته، من چو پهرستى نينن، پاكى و پاقژى ههر بق تهيه، ب راستى من ستهمكارى ل خوه كر..

وانهيا چاردهيي

جَهْكَرِيْنَ (خەليفەييِن) راستەرى

فەرماندارىيا موسلمانان پشتى پێغەمبەرى (سلاڤ لێ بن) كەڤتە دەستێ جهگرێن ڕاستەڕێ كو ئەڤەبوون:

- ١. جهگرێ ئێڮێ: ئەبوو بەكرێ صدديق (خودێ ژێ ڕازى بت).
- ۲. جهگرێ دويێ: عومهرێ کورێ خهتتاب (خودێ ژێ ڕازی بت).
- ۳. جهگرێ سێيێ: عوسمانێ کوړێ عهففان (خودێ ژێ ڕازي بت).
- ٤. جهگرێ چارێ: عهلييێ كوړێ ئهبى تالب (خودێ ژێ ڕازى بت).

ئەقە ھەمى ھەقال و ھۆگرىن پىغەمبەرى بوون (سلاق لى بن) و جھگرىن وى بوون، پشتى مرنا پىغەمبەرى جھگرى (خىلافەت) كەقتە دەستى وان. چونكو ئەقان گەلەك خزمەتا ئىسلامى و موسلمانان كر و باشترىن نموونەيىن دلسۆژى و قيان و دادوەرى و ھارىكارىيىى بوون، دقىت ئەم حەز ژ وان ھەمىيان بكەين.

بزاف و چالاكى:

نیشانا راست (/) بهرانبهری دهستهواژهیا دورست، و یا خهلهت (X) بهرانبهری دهستهواژهیا نهدورست دانه:

- ۱. جهگرین راستهری پینجن.
- ۲. فهرماندارییا موسلمانان پشتی پیفهمبهری (سلاف لی بن) که قته دهستی جهگرین راسته پین.
 - ٣. فيانا جهگرين راستهري نه تشتهكي فهره ل سهر موسلمانان.
 - ٤. جهگرين راسته ري به ره فاني ژ ئيسلامي كرن.

فالايييين حواري، ب پەيفىن كونجايى تەمام بكە:
١. جهگرێ ئێڮێ: ()
۲. جهگرێ دويێ: ()
۳. جهگرێ (): (عوسمانێ کوڕێ عهففان)ه.
٤٠ جهگرێ چارێ: ()
دو جاران بنڤیسه:
جهگرین راسته ری، هه قال و هوگرین پیغه مبه رینه و پشتی مرنا وی جهگرین وینه

پێرست

	I	
	ناڤەڕۆک	وانه
£ 7 A-V 9 11-1. 17-15 10-15 17	پیشگوتن وهرزی ئیکی ژ سالوٚخهتین مروٚقی موسلمان ژ باشناقین خودی چینرین ههقال باوهرئینان ب خودی باوهرئینان ب پیغهمبهر و هنارتییین خودی فهرمان ب باشییی و دانهپاشا خرابییی	وانهیا ئیکی وانهیا دویی وانهیا سییی وانهیا چاری وانهیا پینجی وانهیا شهشی
r19 rr-r1	سۆرەتا قورەيش	وانەيا ھەشتى وانەيا نەھى
Γ1-ΓΔ ΓΛ-ΓV Ψ·-Γ9 ΨΓ-Ψ1 ΨΣ-ΨΨ	وهرری دویی دویی روحم و دلقانی د ئیسلامیدا	وانهیا دههی وانهیا یازدهیی وانهیا دوازدهیی وانهیا سیزدهیی وانهیا سیزدهیی وانهیا چاردهیی
٣٥	پێرست	

т.

I